

Ko rastline, podatki in papir povedo zgodbo: ekipa Kumkvat raziskovala projekt APPLAUSE

Ljubljana, maj 2026, KUMKVAT

V okviru Šole kohezije smo se dijaki raziskovalne ekipe **Kumkvat** s **Srednje trgovske in aranžerske šole Ljubljana** lotili projekta, ki se na prvi pogled zdi preprost: iz invazivnih tujerodnih rastlin izdelati uporaben papir. A kmalu smo ugotovili, da je projekt **APPLAUSE** veliko več kot le zgodba o papirju. Je zgodba o okolju, evropskih sredstvih, krožnem gospodarstvu, podatkih, znanju in lokalni skupnosti.



Projekt **APPLAUSE** smo izbrali zato, ker smo se z njihovim papirjem že srečali v preteklosti in ker je bil izveden v Ljubljani, torej v našem lokalnem okolju. Projekt je bil sofinanciran s sredstvi Evropske unije, zato je bilo za nas pomembno vprašanje, kako evropski denar vpliva na življenje v mestu in ali ljudje te učinke sploh poznajo. **APPLAUSE** se ukvarja z invazivnimi tujerodnimi rastlinami, ki jih običajno razumemo kot nadlogo, projekt pa jih je predstavil kot možno surovino za nove izdelke, predvsem papir.

Na začetku raziskave smo pričakovali, da bomo raziskovali predvsem izdelavo papirja. Potem pa se je pred nami odprla prava »podatkovna džungla«. O projektu je bilo objavljene veliko gradiva: poročila, brošure, spletne objave, filmi, priročniki in predstavitve. Naša prva naloga je bila zato pregledati veliko količino podatkov, jih urediti in iz njih izluščiti bistvo.

Raziskovali smo, kaj je projekt **APPLAUSE** želel doseči, kako je bil financiran, kakšne rezultate je prinesel in ali koristi skupnosti. Ugotovili smo, da projekt ni bil samo okoljski, temveč tudi izobraževalni, raziskovalni, ustvarjalni in tehnološki. Posebej zanimivo je bilo, da je projekt vključeval tudi digitalno zbiranje podatkov o invazivnih rastlinah. V uradnih virih je zapisano, da je bila ustvarjena baza več kot 26.000 geolociranih vnosov za več kot 120 rastlinskih vrst. To nas je pripeljalo tudi do pogovora z IT-strokovnjakom, saj smo želeli bolje razumeti, zakaj so podatki v sodobni družbi tako dragoceni in kako lahko pomagajo pri načrtovanju ukrepov v prostoru. Strokovnjak iz Trapview-a je bil nazoren: »Podatki sami po sebi so le neobdelana surovina, kot kup nepovezanih kock, ki še nimajo prave vrednosti. Da postanejo koristni, jih moramo najprej sistematično zbrati, nato pa natančno očistiti in razvrstiti, da v kaos vzpostavimo red. Ko jih vizualno predstavimo, prepoznamo nekatere vzorce, a pravi preboj sledi šele ko te podatke obogatimo in povežemo v celostno sliko. Šele z zgodbo podatki dobijo smisel in postanejo temelj za pametne poslovne odločitve.«



ZBRANI PODATKI

Za komentar o pomembnosti podatkov smo prosili strokovnjaka iz Trapview-a



UREJENI PODATKI

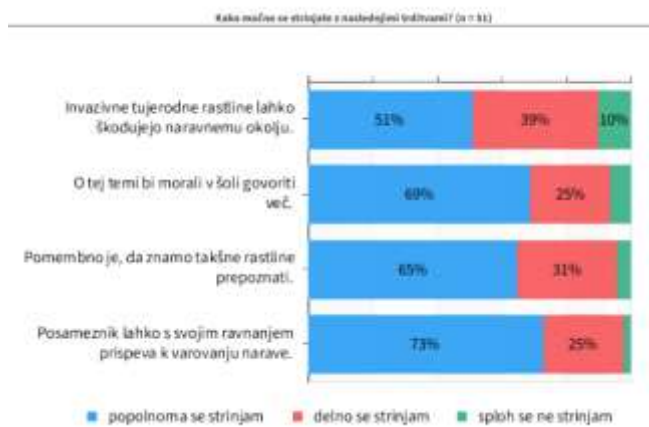


RAZVRŠČENI PODATKI



PODATKI, POJASNjeni Z ZGODBO

Pomemben del raziskave je bil obisk delavnice izdelave papirja iz invazivnih rastlin. Tam smo lahko v praksi videli, kako se rastlina, ki je v naravi problem, spremeni v uporaben material. Za nas, dijake programa aranžerski tehnik, je bilo to še posebej zanimivo, ker smo povezali oblikovanje, materiale, trajnost in možnosti ročnega ustvarjanja. Delavnica nam je pokazala, da krožno gospodarstvo ni samo pojem iz učbenika, ampak ga lahko dobesedno primemo v roke.



Izvedli smo tudi anketo med dijaki in učitelji ter strokovnimi delavci STAŠ. V anketi je sodelovalo 61 oseb: 30 dijakov, 29 učiteljev in 2 strokovna delavca. Rezultati so pokazali, da večina anketirancev osnovno idejo projekta ocenjuje pozitivno. Kar 82 % veljavnih odgovorov je idejo, da invazivne rastline ne le odstranjujemo, ampak jih tudi koristno uporabimo, ocenilo kot zelo dobro. Projekt APPLAUSE je kot zelo pomemben za skupnost ocenilo 55 % vprašanih, 41 % pa kot srednje pomemben. To pomeni, da večina sodelujočih prepoznava korist projekta, čeprav ga pred anketo mnogi niso poznali.

Prav to je bila ena naših najpomembnejših ugotovitev: projekt APPLAUSE je dobro dokumentiran, mednarodno prepoznan in vsebinsko bogat, vendar med člani šolske skupnosti ni bil zelo znan. Pred anketo je za projekt slišalo le 20 % veljavnih respondentov. To nas je presenetilo, saj projekt poteka v našem mestu in se ukvarja z zelo aktualnimi vprašanji okolja, trajnosti in uporabe evropskih sredstev.

S samoevalvacijsko anketo ob koncu raziskave smo pogledali, kaj smo se sami naučili v procesu proučevanja projekta. Nekateri je najbolj presenetilo, da je pri projektu veliko dela, finančni učinek pa neposredno ni nujno velik. Projekt smo začeli presojevati bolj zrelo: ne samo kot enkratno okoljsko akcijo, ampak tudi kot primer, pri katerem je treba razmišljati o dolgoročni gospodarski učinkovitosti, organizaciji in dolgoročnem vplivu, ki ga bo imel sistematičen pristop projekta Applause. Tukaj igra zelo pomembno vlogo izobraževalna dimenzija, pri kateri se učinki lahko ugotavljajo le dolgoročno. Kar nove generacije učimo danes, se bo poznalo v prihodnosti.

Najbolj všeč nam je bilo, da raziskava ni ostala samo pri branju virov. Podatke smo povezali z obiskom Paplaba, anketo, pogovorom z IT-strokovnjakom in pripravo predstavitvenih gradiv. Pri delu smo se srečali tudi z izzivi. Največji izziv so bili prav številni podatki o projektu. Toda prav to je bil najpomembnejši del naše raziskave. Spoznali smo, da dobra raziskava ni samo zbiranje informacij, ampak predvsem razumevanje, povezovanje in razlaga. Mislimo, da smo vsaj delček te zgodbe razumeli. Zdaj nam je tudi jasno, da je celovit pregled nad projektom možen le ob sodelovanju strokovnjakov z različnih področij.

Naš sklep je, da projekt APPLAUSE koristi skupnosti. Njegova vrednost ni le v izdelkih iz invazivnih rastlin, ampak predvsem v znanju, podatkih, ozaveščanju, sodelovanju prebivalcev in novih možnostih za učenje. Projekt nam je pokazal, da lahko evropska kohezijska sredstva pomagajo pri reševanju lokalnih problemov, če so projekti dobro zastavljeni in če njihovi rezultati dosežejo ljudi. Odmevi (predvsem v tujini) tega projekta to potrjujejo.

Ekipa Kumkvat je zato projekt APPLAUSE razumela kot uspešen primer povezovanja Ljubljane, Slovenije in Evrope. Iz rastlin, ki so bile nekoč predvsem problem, je nastala zgodba o podatkih, znanju, produktih in skupnosti ter mednarodno odmevnem projektu, ki je nastal v slovenskem prostoru in presegel lokalne okvire.